

Yksityisteiden avustusten periaatteet

Tekninen lautakunta 11.02.2025 § 11
272/10.03.01.01/2024

Yksityistieavustukset ovat kunnalle vapaaehtoinen tapa tukea yksityisteiden tiekuntien tienpitoa. Kunta saa itse määritellä yksityistien avustuksen myöntämisen periaatteet:

Yksityistielaki 560/2018, 7 luku, 84 § Kunnan avustus
Kunta päättää sen varoista yksityistien tienpitoon myönnettävistä avustuksista, avustuksen ehdoista ja käytön valvonnasta samoin kuin tien tekemisen tai kunnossapidon ottamisesta kokonaan tai osaksi kunnan suoritettavaksi. Edellytyksenä avustuksen myöntämiselle tienpitoon on, että tietä koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta ja että tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä ovat ajantasaiset niin kuin 50 §:ssä edellytetään.

Tekninen osasto on valmistellut yksityistieavustusten myöntämisen periaatteiden uudelleenmäärittystä. Nykyiset yksityistieavustusten myöntämisen periaatteet ovat vanhentuneet, eikä esimerkiksi eri tieluokkien, joita vanhassa mallissa on viisi, määräytymisperusteet ole enää teknisen osaston tiedossa. Käytännössä avustusta on ainakin lähivuodet jaettu edellisten vuosien maksujen perusteella. Tällöin talousarvioon varattu yksityistieavustusten määräraha on jäänyt osin käyttämättä.

Tiekunnalle maksettavan yksityistieavustuksen tulisi perustua todennettaviin ja tarvittaessa myös päivitettäviin tietoihin, jotta avustus on eri hakijoille tasapuolinen ja vertailukelpoinen. Jatkossa täytettäviä tietoja ovat muun muassa yksityistien pituus, tien varrella sijaitsevat vakituiset sekä vapaa-ajan asunnot, tien kautta hoidettavat maa- ja metsätalousalueet, läpikulkuliikenne sekä linja-, ja muu raskasliikenne.

Yksityisteiden avustusten periaatteiden määräyksessä on pidetty lähtökohtana, että avustussummat eivät nykyisillä tiekunnilla laske, ellei kyseessä ole erityisen painava peruste, esimerkiksi merkittävästi muista samankaltaisista yksityisteistä poikkeava avustussumma.

Uudet periaatteet mahdollistavat myös aikaisempaa paremman valvonnan. Kunta voi pistokoemaisesti tarkistaa tiekunnilta ilmoitettuja tietoja. Kaikkien yhteinen etu on, että tiekunnille varattu yksityistieavustus jaetaan tasapuolisesti eri hakijoiden kesken ja että ilmoitettuja tietoja voidaan valvoa.

Uusien yksityistieavustusten myöntämisen periaatteet helpottavat kunnassa tapahtuvaa työtä, sillä jatkossa avustusta tulee hakea vain kolmen vuoden välein ja laskukaava laskee myönnettävän avustussumman automaattisesti käyttäen koko budjettiin varatun kokonaisavustussumman. Esityksen perusteella jatkossa tekninen lautakunta myöntää yksityistieavustukset, tietoimikunnan sijaan, mikä vähentää kokousten määrää.

Yksityisteiden avustusten myöntämisen periaatteiden uudelleenmäärittystä on valmisteltu syksyn 2024 aikana. Työ on toteutettu osin opiskelijatyönä, ja uusien yksityistieavustuksen myöntämisen periaatteiden lisäksi työn eri vaiheista on valmistunut opinnäytetyö.

Valmistelun perusteella esitetään, että yksityisteille myönnettäviä perusparannusavustuksia ei enää vuodesta 2025 eteenpäin jaettaisi. Tätä perustellaan muun muassa tasapuolisuudella, sillä kaikilla tiekunnilla ei ole resursseja lähteä suunnittelemaan tien perusparannusta ja hakea siihen avustusta, ja täten kunnan avustus ei jakaudu tasapuolisesti. Myös on oletettavaa että ELY-keskukselta saatava avustussumma yksityisteiden perusparannushankkeilla pienenee merkittävästi jatkossa, mikä tarkoittaisi että kunnan maksuosuuden tulisi kasvaa entisestään.

Vuonna 2024 yksityisteiden perusparannushankkeisiin on varattu 20 000 euroa. Tämä summa esitetään jatkossa käytettäväksi yksityisteiden hoitoavustuksiin. Vastaavanlaisia ratkaisuja on tehty aikaisemmin myös muissa kunnissa, esimerkiksi Parkanossa 2024 yksityistieavustuksen uudelleenmäärittelyn yhteydessä on päätetty lopettaa perusparannusavustusten jako.

Yksityistieavustuksiin varattu määräraha esitetään käytettäväksi vuonna 2025 siten, että summasta jätetään käyttämättä 5000 euroa. Tällä varaudutaan siihen, mikäli avustusten laskennassa on tapahtunut virhe ja joku tiekunta on tarkastuslaskennan perusteella oikeutettu suurempaan avustussummaan, ja maksua tulee oikaista.

Yksittäisen tiekunnan kohdalla varataan oikeus nostaa tai laskea avustussummaa laskukaavasta poiketen. Lopullinen tiekuntakohtainen avustussumma kuluvalle vuodelle määräytyy avustushaun päätyttyä.

Kunnalla on oikeus periä takaisin väärin perustein tai muuten virheellisesti maksettu avustus.

Esittelijä

Tekninen johtaja Waltteri Martelin

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää hyväksyä uudet yksityistieavustusten myöntämisen periaatteet. Vuoden 2025 yksityistieavustukset jaetaan päivitettyjen periaatteiden mukaisesti. Jatkossa yksityistieavustukset myöntää tekninen lautakunta.

Päätös

Tekninen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Merkittiin, että Eemeli Herranen esitteli opinnäytetyönä tekemäänsä yksityisteiden avustusten myöntämisen periaatteita tämän pykälän aikana klo 16.07-16.57.

Jakelu